

Sygn. akt VII U 724/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Piotrowska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Wielgosz

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2016 r. w Gdańsku

sprawy A. A. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie istnienia lub nieistnienia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej

na skutek odwołania A. A. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 20 stycznia 2016 r. nr (...), znak (...)- (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 724/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że A. A. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 01 kwietnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. oraz od dnia 01 marca 2003 r. do dnia 31 marca 2003 r.

W uzasadnieniu powyższej decyzji wskazano, że w wyniku postępowania wyjaśniającego ustalono, iż ubezpieczony prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i z tego tytułu w (...) zidentyfikowano jego zgłoszenie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego w okresie: od 01 stycznia 1999r. do 31 października 1999 r., od 01 grudnia 1999 r. do 31 maja 2010 r., od 01 czerwca 2010 do nadal. W okresie od 01 listopada 1999 r. do 30 listopada 1999 r. z tyt. prowadzenia działalności gospodarczej A. A. (1) był zgłoszony się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Ponadto ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tyt. zatrudnienia na umowę o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 01 grudnia 1999 r. do 31 maja 2010 r. przez płatnika Przedsiębiorstwo produkcyjno-usługowe (...) Sp. z o.o. Po przeanalizowaniu konta w okresach od kwietnia 2001 r. do grudnia 2002 r. oraz w marcu 2003 r. ustalono, że z tyt., zatrudnienia na umowę o pracę ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia i ww. okresach powinien był się zgłosić do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu działalności gospodarczej. Jednocześnie poinformowano ubezpieczonego o przedawnieniu składek w okresach objętych decyzją.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę wskazując, iż prowadzi nieprzerwanie działalność gospodarczą od lutego 1994 r., zaś w (...) Sp. z o.o. był zatrudniony w wymiarze całego etatu z płacą zbliżoną do minimalnej. Ubezpieczony wskazał również, iż w świetle informacji o przedawnieniu zaskarżona decyzja jest bezprzedmiotowa.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, wskazując jednocześnie, iż jej wydanie zostało podyktowane koniecznością uporządkowania dokumentacji płatnika składek, jednocześnie informując o treści art. 41 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. A. (1) prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą z siedzibą w G. przy ul. (...) z pod firmą: Firma Handlowo-Usługowa (...) od 1994 r.

Z tego tytułu w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS zidentyfikowano zgłoszenie A. A. (2) jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego w okresie :

- od 01 stycznia 1999 r. do 31 października 1999 r.;
- od 01 grudnia 1999 r. do 31 maja 2010 r.;
- od 01 czerwca 2010 r.;

W okresie od 01 listopada 1999r. do 30 listopada 1999r. z tyt. prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczony zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

W okresie od 01 grudnia 1999r. do 31 maja 2010r. A. A. (1) był zatrudniony na podstawie umowy o pracę początkowo na stanowisku wiceprezesa (był współnikiem), a następnie na stanowisku zaopatrzeniowca w PP-U El-Ra Sp. z o.o. Ubezpieczony zarządzał pracownikami, prowadził rozmowy z klientami, zajmował się szukaniem kontrahentów. Natomiast w ramach prowadzonej działalności gospodarczej A. A. (1) świadczył na rzecz (...) sp. z o.o. usługi w postaci robót ślusarskich.

W dniu 31.05.2010r. pracodawca wydał A. A. (1) świadectwo pracy, w którym wskazał, był on zatrudniony w (...) sp. zo.o. w okresie od 1.02.1999r. do 31.05.2010r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zaopatrzeniowca.

Ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tyt. zatrudnienia na umowę o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 01 grudnia 1999 r. do 31 maja 2010 r. przez płatnika Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe (...) Sp. z o.o.

Płatnik składek w okresie od 01 kwietnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. oraz w marcu 2003r. wykazywał w imiennych raportach rozliczeniowych ZUS RCA odnoszących się do ubezpieczonego A. A. (1) wymiar czasu pracy 1/2 etatu oraz wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia.

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w okresie od 01 kwietnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. wykazana w ZUS RCA wynosiła 500 zł, (za wyjątkiem sierpnia 2001 r. kiedy wynosiła 512, 96 zł). W okresie marca 2003r. wykazana w ZUS RCA podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe wynosiła 753,33 zł.

dowód: akta sprawy: umowa o pracę z 01.12.1999 r. k. 4, świadectwo pracy z 31.05.2010 r. k. 16 zeznania ubezpieczonego protokół skrócony k. 18-19, płyta CD k. 20, ZUS RNA 28-51 akt sprawy, akta ZUS: (...)

k. nienumerowana zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z dnia 21 grudnia 2015 r k. nienumerowana, dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek k. nienumerowane

W latach 2001-2003 r. wynagrodzenie minimalne kształtowało się w następujący sposób:

- od 01.01.2003 r. - 800 zł;
- od 01.01.2002 r. - 760 zł;
- od 01.01.2001 r. - 760 zł;

Okoliczność bezsporna

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. przy ul. (...) prowadzi działalność z zakresu budownictwa. Wspólnikami pozostają G. R. i M. C.. Płatnik (...) nie opłacał składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Dnia 26 lipca 2010 r. złożono w Prokuraturze Rejonowej G.-W. w G. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez zarząd spółki G. R.. Wskazano, iż spółka posiada nieopłacone zaległości z tyt. składek za okresy: kwiecień 2002 r. - grudzień 2004 r. , luty 2005 r. – maj 2010 r. i jako pracodawca uporczywie narusza prawa pracowników przez nieopłacanie składek na ubezpieczenia społeczne (sygn. akt 1DS.2025/10). Postępowanie we wskazanej powyżej sprawie zostało umorzono wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Wobec Spółki prowadzono egzekucję na podstawie tytułów wykonawczych z tytułu zaległości w opłacaniu podatku VAT, PIT, CIT (należność główna na dzień 01.2011 r.: 41 384,90 zł) oraz zaległości z tytułu składek (należność główna na dzień 01.2011 r. 354 712,0 zł.) Z uwagi na brak majątku spółki oraz środków finansowych na kontach bankowych prowadzona egzekucja pozostawała bezskuteczna.

W dniu 18 grudnia 2015 r. organ rentowy wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym przez ubezpieczonego z tyt. prowadzenia działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 20 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że A. A. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 01 kwietnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. oraz od dnia 01 marca 2003 r. do 31 marca 2003 r.

dowód: decyzja z 20 stycznia 2016 r. w aktach ubezpieczeniowych, dokumenty znajdujące się w akta sprawy 1DS 2025/10 Prokuratury Rejonowej G.-W.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych załączonych do niniejszej sprawy, a także dokumentów dołączonych przez ubezpieczonego do odwołania, których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana, a Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu. Podstawę ustaleń stanu faktycznego uzupełniająco stanowiły także zeznania ubezpieczonego w zakresie, w jakim znalazły potwierdzenie w pozostałym zebranym materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Obowiązek ubezpieczenia społecznego osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą uregulowany został przepisami ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U 2016.963), dalej: ustawa o s.u.s.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, zaś stosownie do treści art. 12 tej ustawy również do ubezpieczenia wypadkowego.

Zgodnie z pojęciem działalności gospodarczej zdefiniowanym w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy jest to działalność zarobkowa wymieniona w tych przepisach, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy w okresach od dnia 01 kwietnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. oraz od dnia 01 marca 2003 r. do 31 marca 2003 r. A. A. (1) podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej, skoro ubezpieczony jednocześnie w tych okresach pozostawał w stosunku pracowniczym.

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 1-1a ustawy o s.u.s. osoby prowadzące działalność gospodarczą pozarolniczą, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów są obejmowane tymi ubezpieczeniami z tytułu stosunku pracy, za wyjątkiem przebywania na urlopie bezpłatnym. Mogą one dobrowolnie na swój wniosek być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów.

Ubezpieczeni, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonej w odrębnych przepisach, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu działalności gospodarczej.

Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodnego wykazały jednoznacznie, iż w okresach od dnia 01 kwietnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. oraz od dnia 01 marca 2003 r. do 31 marca 2003 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującego się z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nie przekroczyła kwoty minimalnego wynagrodzenia. Jak wynika z przedłożonych formularzy ZUS RCA podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w okresie od 01 kwietnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. wynosiła 500 zł. W okresie marzec 2003 r. podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia rentowe, chorobowe i wypadkowe wynosiła 753,33 zł. Tymczasem minimalne wynagrodzenie w spornym okresie wynosiło odpowiednio: od 01.01.2003 r. - 800 zł; od 01.01.2002 r. - 760 zł; od 01.01.2001 r. - 760 zł.

Ubezpieczony w trakcie postępowania przedłożył dokumenty dot. zatrudnienia tj. świadectwo pracy z dnia 31 maja 2010 r. i umowę o pracę z dnia 01 grudnia 1999 r. zawartą z (...) Sp. z o.o., nie zgłaszając jednocześnie żadnych innych wniosków dowodowych na okoliczność obowiązującego go w spornym okresie wymiaru czasu pracy oraz na okoliczność otrzymywanego wynagrodzenia. Sąd z urzędu zwrócił się do (...) o nadesłanie akt osobowych ubezpieczonego, jednak korespondencja nie została podjęta. Nie powiodła się przy tym próba ustalenia adresu zamieszkania G. R. z uwagi na nieujawnienie go w bazie PESEL. Sąd z urzędu zobowiązał ZUS do przedłożenia raportów ZUS RCA za odpowiednie okresy oraz dokumentacji związanej z dochodzeniem przez ZUS od płatnika zaległych składek. W odpowiedzi na zobowiązanie Sądu 17 listopada 2016 r. Prokuratura Rejonowa G.-W. przedłożyła akta sprawy 1Ds.2025/10.

Zdaniem Sądu niewystarczającą podstawą dla dokonania ustaleń faktycznych zgodnie z twierdzeniem ubezpieczonego, iż był on zatrudniony w (...) Sp z o.o. w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem zbliżonym do minimalnego, stanowiło przedłożone świadectwo pracy. Nie można wykluczyć bowiem, iż w świadectwie podano jedynie wymiar czasu pracy z okresu poprzedzającego rozwiązanie umowy o pracę - bez szczegółowego przedstawienia ewentualnych zmian wymiaru czasu pracy we wcześniejszym okresie zatrudnienia A. A. (1). Z imiennych raportów ZUS RCA wynika, iż płatnik wykazał za A. A. (1) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie niższej niż minimalne wynagrodzenie oraz wymiar czasu pracy ubezpieczonego w wymiarze 1/2 etatu. Stosownie do art. 34 ust.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Informacje zawarcie na koncie ubezpieczonego i koncie płatnika składek prowadzonych w formie elektronicznej, które przekazane zostały w postaci dokumentu pisemnego

albo elektronicznego, są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Wskazać tu należy, iż świadectwo pracy nie jest wiążącym dowodem w postępowaniu ubezpieczeniowym. Świadectwo pracy jest bowiem dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Jak każdy dokument prywatny świadectwo pracy podlega ocenie Sądu zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). W sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikają okoliczności przeciwne, to świadectwo samo w sobie nie stanowi wystarczającego dowodu, na którym można oprzeć ustalenia o wykonywaniu przez odwołującego się zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadectwo pracy jest dokumentem wydawanym pracownikowi, potwierdzającym fakt zatrudnienia i zawierającym informacje, które mają wpływ na nabycie uprawnień pracowniczych przez pracownika u kolejnego pracodawcy oraz nabycie uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Najlepiej definiują świadectwo pracy wypowiedzi judykatury. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 listopada 1997 r. (III AUa 897/97, Apel. W-wa 1998, nr 1, poz. 4) świadectwo pracy wystawione przez pracodawcę nie jest dokumentem w rozumieniu art. 244 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.). Stanowi ono dokument prywatny, o którym mowa w art. 245 k.p.c., i jest wyłącznie dowodem na to, że pracodawca podpisał oświadczenie stanowiące treść tego świadectwa. Dokumentem urzędowym świadectwo nie jest nawet wówczas, gdy wydane zostaje przez urząd administracji państwowej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1991 r., I PR 422/90, niepubl.).

Należy w tym przypadku wskazać, że zgodnie z art. 244 k.p.c. dokument urzędowy sporządzany jest w przepisanej formie przez powołane do tego organy państwowe w ich zakresie działania i stanowi on dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone, natomiast zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

W wyroku z dnia 7 czerwca 1994 r. (I PRN 29/94, OSNAPiUS 1994, nr 12, poz. 189) Sąd Najwyższy wskazał, że świadectwo pracy jest ważnym dokumentem, ale zawiera jedynie oświadczenia woli. Wydanie świadectwa pracy samo w sobie nie oznacza złożenia oświadczenia woli. Konsekwencją tego stanowiska jest inne orzeczenie tego sądu stwierdzające, że przepisy dotyczące oświadczenia woli nie dotyczą oświadczeń wiedzy zawartych w świadectwie pracy (tak w wyroku z dnia 21 kwietnia 1998 r., II UKN 2/98, OSNP 1999, nr 7, poz. 251; orzeczenie dotyczyło art. 83 § 1 k.c. - pozorności oświadczeń woli).

Należy zatem podkreślić, że świadectwo nie jest dokumentem prawotwórczym, a jedynie potwierdzającym stan rzeczy, który ustala się na podstawie dokumentacji pracowniczej.

Na marginesie wskazać należy, iż Sąd nie ma obowiązku działania w zastępstwie strony i dopuszczenia dowodu z urzędu nie wskazanego przez stronę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2000 r. 661/00, LEX nr 52781). Należy w tym miejscu przypomnieć, iż podstawową zasadą polskiego procesu cywilnego jest zasada kontrydiktoryjności, która zakłada, iż inicjatywa dowodowa w toku postępowania należy do stron, natomiast możliwość powołania przez sąd dowodu z urzędu winna być wykorzystywana jedynie w okolicznościach o charakterze wyjątkowym. Tak więc chociaż zgodnie z przepisem art. 232 kpc sąd może dopuścić dowód z urzędu, który nie został wskazany przez żadną ze stron danego postępowania, jednakże nie ma on obowiązku tego czynienia nawet wówczas, gdy pozostały nie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Przyjmuje się nadto, że dopuszczenie dowodu z urzędu powinno nastąpić jak wskazano to już wcześniej wyjątkowo, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy. Zarazem podkreśla się w doktrynie i praktyce, że sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu.

W odniesieniu zaś do podnoszonego w odwołaniu zarzutu, że postępowanie co do podlegania ubezpieczeniom społecznym przez A. A. (1) jest bezprzedmiotowe z uwagi na przedawnienie zobowiązań składkowych, wskazać należy, że stanowisko odwołującego jest nieuzasadnione.

Zaskarżona decyzja odnosi się bowiem do kwestii podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym, a nie zaś kwestii ustalenia zobowiązań składkowych. Czym innym jest bowiem kwestia ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym i określenie podstaw wymiaru składek, a czym innym jest kwestia ustalenia wysokości zobowiązania płatnika z tytułu nieopłaconych składek. Sąd podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 lipca 2013 roku (III AUa 1688/12, Lex nr 1372292) zgodnie z którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach uprawnień wynikających z art.83 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych może wydać decyzję ustalającą prawidłowe podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w każdym czasie, a prawo do wydania takiej decyzji nie ulega przedawnieniu, temu bowiem (zgodnie z art. 24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) podlegają jedynie należności z tytułu składek. Skoro zaskarżona decyzja nie określiła należności, jakie powinien opłacić płatnik, to zarzut przedawnienia nie może zostać wzięty pod uwagę.

W uchwale SN z dnia 2 czerwca 2016 r. (III UZP 8/16) wskazano, iż dopuszczalne jest ustalenie w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych podlegania ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu osoby wykonującej pracę na podstawie umowy zlecenia w sytuacji, gdy należności z tytułu składek na te ubezpieczenia uległy przedawnieniu przed wydaniem decyzji. W uzasadnieniu SN wskazał, że stosunek ubezpieczeniowy powstaje z mocy prawa, a jego skutki mogą mieć konsekwencje prawne nawet po kilkudziesięciu latach, co wynika z terminów uzyskania uprawnień emerytalnych (oraz ewentualnych rentowych).

To w jakich okresach dana osoba była objęta obowiązkiem ubezpieczeniowym może okazać się istotne przy ustalaniu prawa do świadczeń wypłacanych przez ZUS oraz ich wysokości. To oznacza, że ZUS może praktycznie w każdym czasie ustalić, że ktoś w danym okresie był obowiązkowo ubezpieczony. Ale to zarazem nie oznacza automatycznego obowiązku zapłaty składek czy sporządzania dokumentów ubezpieczeniowych. Składki w określonych przypadkach nie mogą być już ściągnięte od zobowiązanego płatnika – gdyż – jak w rozpatrywanej sprawie – już się przedawniły. Każdy pracodawca czy zleceniobiorca, oraz osoba prowadząca na własny rachunek działalność objętą obowiązkiem ubezpieczeń społecznych musi opłacać składki. Jeżeli z jakichś względów nie zostały one za ubezpieczonego opłacone, ale mimo to dana osoba (czy to zatrudniona, czy pracująca na własny rachunek) powinna być w danym okresie objęta ubezpieczeniem w ZUS, wówczas Zakład ma prawo wydać – nawet po wielu latach – stosowną decyzję, dotyczącą ubezpieczonego w pierwszej kolejności. Decyzja ta nie rodzi jednak obowiązku opłacania składek np. za okres sprzed 20 lat. Do tego potrzebna jest już druga decyzja ZUS, dotycząca wymiaru składek, co w sytuacji gdy sprawa dotyczy składek za okresy starsze niż 5 lat, nie powinna być już wykonana, gdyż doszło do przedawnienia zobowiązań składkowych. Tak więc płatnik w takim wypadku nie może z powodu upływu czasu ponosić konsekwencji finansowych braku opłaconych składek. Ale ubezpieczony ma za to dowód, że w danym okresie był ubezpieczony i lata te będą się zaliczać np. do stażu emerytalnego.

Wyjaśnić na marginesie należy, iż w analizowanym stanie faktycznym niedopuszczalne było również przeliczanie kwoty wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego stosunkowo do wymiaru czasu jego pracy. Wyjątek od zasady zawartej w art. 9 ust. 1 ustawy s.u.s zależy od wysokości podstawy wymiaru, czyli od wysokości wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy – w przeliczeniu na okres miesiąca, a nie w przeliczeniu na wymiar zatrudnienia (część etatu). Wskazać należało na oczywistą korelację przepisu art. 9 ust. 1a z przepisem z art. 18 ust. 8 cyt. ustawy. Ostatni z tych przepisów pozwala osobom podlegającym obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na dowolne określenie podstawy wymiaru składek, nie niższej jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy składek. Przyjęcie zatem przez ustawodawcę konkretnych kwot – jako dolnych limitów podstaw wymiaru, tak w przepisie art. 9 ust. 1a jak i w art. 18 ust. 8, miało na celu zapewnienie odpowiedniej partycypacji prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w tworzeniu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez określenie minimalnych składek na ubezpieczenia społeczne do których uiszczenia są zobligowani. Podstawa składki nie może więc niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia lub, w przypadku zbiegu z podstawą z tytułu stosunku pracy, niż minimalne wynagrodzenie. Minimalne wynagrodzenie stanowi zaś konkretną kwotę, ogłaszaną corocznie w Monitorze Polskim.

W tym stanie rzeczy – w ocenie Sądu – zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. obejmująca we wskazanych w niej okresach A. A. (1) obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej jest prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Sąd orzekł jak w sentencji.

SSO Ewa Piotrowska